

ЗАЛЕПИ ТУКА

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Време за решавање: 240 минути

август 2010 година

Шифра на ПРВИОТ оценувач

Запиши
тука:

Шифра на ВТОРИОТ оценувач

ЗАЛЕПИ ТУКА

УПАТСТВО ЗА КАНДИДАТОТ

Внимателно прочитај го упатството. Не испуштај ништо.

Залепи ја едната шифра на означеното место на тестот („Шифра на кандидатот“), а другата шифра на означеното место на **листот за одговори**.

Не врти страници и не почнувај со решавање на задачите сè додека не ти каже надгледувачот. Тестот содржи задачи.

На задачите се одговара на еден од следните начини:

- со заокружување на буквата пред точниот одговор;
- со дополнување на речениците во понудените одговори;
- со подвлекување делови во приложените текстови (зборови, група зборови, реченици, пасуси).

Внимавај на јазикот и на правописот во одговорите. **Пишувај читливо**. Нечитливите одговори, нејасните поправки и заокружувањето на повеќе од предвидениот број опции се вреднуваат со нула (0) поени.

И во тестот и во листот за одговори пишувај исклучиво со пенкало и со кирилско писмо.

Одговорите на задачите напишани со молив се вреднуваат со нула (0) поени.

Преписувањето е најстрого забрането. Сите идентични или слични текстови, како и текстовите испишани со различни ракописи се вреднуваат со нула (0) поени.

Покрај секоја задача е даден бројот на поените за точниот одговор.

За делот *Пишување* предвидено е да напишеш два текста. Тестаторот ќе ти даде дополнителен лист на кој се напишани насловот на задачите и упатствата според кои треба да пишуваш.

Задачите се одговараат прво во тестот. Откако ќе завршиш со одговарањето на прашањата во тестот, **одговорите на задачите пренеси ги на листот за одговори**, според Упатството за пополнување дадено во него.

Ти посакуваме многу успех!

ПРАЗНА СТРАНИЦА

1 Прочитај го извадокот од романот *Дон Кихот* од Де Сервантес и одговори на прашањата.

- Сењор никаде не се гледаат оние луѓе, цинови витези, кои Вашата милост ги споменува. Барем јас не ги гледам, освен ако не се сите тие магии или призраци како сношните?

- Зошто зборуваш така? - се одгласи Дон Кихот. - Зар не го слушаш 'ржењето на коњите, звукот на трубите, биењето на барабаните?

- Слушам само- одговори Санчо- дека блеат овците.

А така и беше, зошто веќе двете стада во меѓувреме се беа доближиле до нив.

- Стравот што те беше опфатил, Санчо – рече Дон Кихот – ти пречи. Дури и да гледаш и да слушаш добро, зашто стравот ги поматува сетилата и не му дозволува на човека да ги гледа нештата онакви какви што се. Штом толку се плашиш, тргни се настрана и остави ме сам, зашто моето замешување е dostatно за да ѝ донесам победа на онаа страна што ќе ја поткрепам јас.

Откако го изговори тоа го збодна Росинант и насочувајќи го копјето, јурна како молња по ритчето надолу. Санчо почна да вика:

- Вратете се, сењор Дон Кихот! Ви се колнам во Бога дека Вие напаѓате овци. Вратете се, тешко мене што сум се родил на овој свет! Ама каква е таа лудост? Погледајте добро; пред Вас нема ниту цинови, ниту витези, ниту мачки, ниту оклопи, ниту штитови на цели полиња или на четвртинки, ниту небесно сини оклопи, ниту ѓаволи. Господ да ми е на помош, кутриот јас! Ама што правите?

Но, тие зборови не успеаја да го вратат Дон Кихот, туку тој продолжуваше да лета напред и да вика гласно:

- Еј витези! Вие кои се борите под знамињата на храбриот цар Пентаполин со засукан ракав, сите по мене, ќе видите колку брзо ќе му се одмаздам на неговиот непријател Алифанфарон од Трапобана!

Со тие зборови тој јурна сред стадото и почна да ги бодне овците со своето копје со толкава срченост и решителност како навистина да ги прободува најголемите непријатели. Сопствениците на овците и пастирите што го водеа стадото почнаа да му викаат на Дон Кихот да не го прави тоа, но кога видоа дека тоа не помага, ги разврзаа праќите од своите појаси и кон него зафрчија камења, големи колку тупаници. Дон Кихот не им обрнуваше никакво внимание и продолжуваше да вика:

- Каде се криеш, горд Алифанфарону? Дојди ваму! Тука те чека витезот кој сака самиот да се мери со тебе и да ти го земе животот како казна за навредата што му ја нанесе на храбриот Пентаполин Гарамант.

Во тој миг му долета еден голем камен и му скрши две ребра. Кога го почувствува силниот удар, Дон Кихот помисли дека навистина е убиен или барем тешко ранет, па откако се сети на својот мевлем, ја извади својата лимена кутија и почна да голта од пијачката. Но, пред да испие онолку колку што мислеше дека е доволно, друг камен го удри по раката и кутијата се распрсна на парчиња, избивајќи му патем три-четири предни заба и катници и смачкувајќи му два прста на раката. И првиот и вториот удар беа толку силни што на кутриот витез не му остана ништо друго, освен да се симне од коњот и да падне на земјата. Пастирите се доближија до него и помислија дека го убиле. Затоа тие со голема брзина го собраа стадото, ги натоварија убиените овци, што ги имаше околу седум, па не распрашувајќи се, натаму се оддалечија.

*(Дон Кихот, Скопје, Бегемот, 2010
Превод: Илија Корубин)*

(1.1) Според наведениот фрагмент, кој лик не верува во вистинитоста на појавувањето на витезите и џиновите?	1 поен

(1.2) Ликовите на Санчо Панса и Дон Кихот, во наведениот фрагмент и во целото дело, го претставуваат судирот помеѓу сферите на	1 поен

и _____	
(1.3) Според фрагментот, какво е мислењето на Дон Кихот за улогата на стравот во витешката борба?	1 поен

(1.4) Според имагинацијата на Дон Кихот, во извадокот, тој се бори со	1 поен

(1.5) Која раскажувачка постапка ја користи авторот во последниот дел од фрагментот?	1 поен

(1.6) Кој вид романи се критикувани во делото <i>Дон Кихот</i> ?	1 поен

(1.7) Кој жанр започнува да се развива со појавата на делото <i>Дон Кихот</i> ?	1 поен

(1.8) На која национална литература е претставник авторот Де Сервантес?	1 поен

2 Прочитај го извадокот од драмата *Хамлет* од В. Шекспир и одговори на прашањата.

3 чин - сцена прва

Хамлет:

Да се биде или не
Да бидеш или да не бидеш ти-
Еве во што е прашањето сега.
Без ропот, молкум да го трпиш стравот
И сите стрели на судбината дива
Или пак да се противставиш гневно, гневно
Да станеш веднаш, да победиш в борба
Или да паднеш, да умреш, да спиеш.
Да знаеш дека ќе ја скинеш така
Нишката на безброј лишувања, маки
На ова тело. Тоа ли е целта?
Да умреш. Да сонуваш. Да спиеш.
Да гледаш сништа? Да, тука е јазолот.
Но, што ќе сониш во смртниот сон
Пред ова земно одмотано клопче?
О, еве што го продолжува векот
На сите наши несреќи и беда.
Та кој би трпел подбивања, лаги
Измислени дела и заслуги лажни,
Гадости долни, преправања, хули.
И празни глави и глупи величија,
И тешка борба на презрена љубов,
Кога сè може просто да се реши
Со еден замав и удар на ножот?
Кој би го влечел тој животен товар
Под којшто стенка облеан со пот
Да знае каде по смртта ќе стаса,
Да не е тоа непозната земја
Од која никој не се вратил назад?
Тој страв ја гони волјата да молчи
Пред сите земни сознаени злини,
Да стои нема пред скриени тајни,
Во таква штурпа малодушна мисла
Ко цветје вене решеноста наша
И нема излез бесплодниот ум.
И така гинат замислите цели
Во таа немош, одлагања долги.
Но, доста веќе. Офелијо, нимфо,
Во својот тивок и молитвен шепот
Спомни ги сите гревови на Хамлет.

*(Хамлет, Скопје, Македонска книга, 1971)
(препев Ацо Шопов)*

(2.1) Темата на наведениот фрагмент е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. одмаздата на Хамлет кон кралот.
- B. размислување на Хамлет за животот и за смртта.
- B. спротивставување на Хамлет на благородниците.

1 поен

(2.2) Во композицијата на делото *Хамлет* овој извадок претставува:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. дијалог.
- B. монолог.
- B. опис.

1 поен

(2.3) Според наведениот фрагмент, Хамлет е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. во дилеми.
- B. оптимист.
- B. решителен.

1 поен

(2.4) Во извадокот е претставена:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. внатрешната состојба на ликот.
- B. состојбата во општеството.
- B. состојбата во данското кралско семејство.

1 поен

(2.5) Во ова дело, Хамлет е лик кој сака да му се одмазди на:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. неговиот пријател Хоратио.
- B. неговата сакана Офелија.
- B. неговиот чичко Клаудиј.

1 поен

(2.6) Делото *Хамлет* според жанрот е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. комедија.
- B. трагедија.
- B. мелодрама.

1 поен

(2.7) На кој литературен правец му припаѓа творештвото на В. Шекспир?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Ренесанса.
- B. Романтизам.
- B. Реализам.

1 поен

3 Прочитај ги извадоците од делото *Диво месо* од Горан Стефановски и одговори на прашањата.

.....

КЛАУС: (*Ја спушта слушалката*). Пратете 20 луѓе со крмпови и лопати и срушете го бројот 18 уште вечерва. Утре наутро, кога ќе дојдам во оваа канцеларија, сакам од мојата десна страна да видам бришан простор. (*Му фрла на Сивак плик.*) 50 илјади. Дајте им ги. Нека се снаоѓаат. Се обидовме со добро.

.....

КЛАУС: Господине Андреевиќ, Ве молам. Ве молам.

СТЕВО: Што ме молите? Едниот брат ми е во логор, другиот лежи мртов на педесет метри одовде. Што ме молите Вие? Уплашени сте! Вашето фамилијарно дрво не вреди сува слива во овој момент. А јас ја терав мајка ми да пее за да бидам како Вас. Ако Ве убијам, дали Вашата напудрена шугава кожа ќе ја избрише таа срамота? Како да ја избришам таа срамота?

КЛАУС: Ве проколнувам, господине Андреевиќ. Немојте, немојте да ме убиете.

.....

(3.1) Во кој временски период се случува дејството во драмата?

1 поен

(3.2) Темата во делото *Диво месо* е:

1 поен

(3.3) Однесувањето на Клаус во првиот цитат покажува дека тој е носител на _____ идеологија.

1 поен

(3.4) Каква трансформација доживува Стево според искажувањето во репликата?

1 поен

(3.5) Според своите жанровски карактеристики *Диво месо* е:

1 поен

4 Внимателно прочитај ја песната *Думание* од Константин Миладинов и одговори на поставените барања.

ДУМАНИЕ

Зошто, зошто ја да љубам?
Зошто себеси да губам?
Окул-нокул јарка младост
От љубовта барат ладост.
Тја лад не дат, пламен дата,
И во м'ки душа клаат.

Зошто, зошто ја да љубам?
Зошто себеси да губам? -
Јарка младост, јарко греит
И ко цвеќе ме венеит.
Барам сенка да с' оладвам,
В место сенка в жарој падвам.

Зошто, зошто ја да љубам?
Зошто себеси да губам?
Младост срцето ми печит
Без надежда да м' излечит.
Ела, младост, усили се
И во мене угасни се!

(4.1) Според мотивот горенаведената песна е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. социјална.
- B. љубовна.
- B. патриотска.

1 поен

(4.2) Силината на чувствата во песната се претставени преку:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. градација.
- B. метафора.
- B. контраст.

1 поен

(4.3) Песната *Думание* е напишана во:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. осмерец.
- B. десетерец.
- B. дванаестерец.

1 поен

(4.4) Константин Миладинов својата поезија ја пишува под влијание на:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. романтичарската поезија.
- B. народната поезија.
- B. современата поезија.

1 поен

(4.5) Која стилска фигура ја препознаваш во последните два стиха од третата строфа?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Метафора.
- B. Компарација.
- B. Алитерација.

1 поен

(4.6) Во песната, лирското јас упатува на доживување на љубовта како:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. болест.
- B. страст.
- B. страдање.

1 поен

5 Прочитај го внимателно извадокот од романот *Пустина* и одговори на поставените прашања.

...Потрепнуваше пламенчето, бледожолта морница пробегнуваше по лицето на Арсо. Очите не го испуштаа живењето на ова слабо пламенче што плаховито се виткаше, се смалуваше и наеднаш подрипнуваше како да се покајало за својата минутна слабост. И настојчивиот ритам на ова ноќно светулкање се вселуваше во душата на Арсо. Тој беше сам во темнината и само далечно грчење достигаше до него. И пак гинеше во пределите на своето измачување. Треба да се расплетка оној трагичен јазол во кој беше стегната неговата свест. Зар човек вака жално треба да ги живее остатоците на својата гордост? Што е тој? И Стојан, и Пере и оној болникавиот Иван загинаа достоински за заклетвата... Се остави да го фатат. А тоа глупаво држење пред судот? Одрече сè, и тоа што е сосема очигледно и не може да се одрече. Премногу е жестоко тоа. Немаше сили дури да си ја тресне главата во сидот... Минатото е пустош, а сегашното е толку жалосно и достоински за презирање. Рана е тоа, жестока и парлива рана и тој ја копаше, зашто сакаше да страда и да ја помати свеста во болот на страдањето. И вака несетено поминуваше во една друга стварност во која сознанието им отстапуваше простор на бладањата. Тоа сепак беше друг свет и во него страдањето не е вака јасно и чувството за некоја одговорност и мачењето на некоја свест е само една млака потиснатост што дури и не постои. Свиткан на клопче, во полуноќта, тој чувствуваше дека му е студено, а не беше во состојба да го подигне кебето, паднато на земја, и да се покрие.

*(Горѓи Абаџиев, Пустина,
Мисла, Култура, Македонска книга, Скопје, 1988)*

(5.1) Врз основа на кои историски личности се изградени ликовите на Арсо и Глигор?

1 поен

(5.2) Од што е предизвикан душевниот немир на Арсо?

1 поен

(5.3) Кои ликови Арсо ги спротивставува на себеси во наведениов извадок?

1 поен

(5.4) Запиши ја реченицата од извадокот со која Арсо сликовито дава оцена на сопствениот живот (она што се случило порано и она што се случува во моментот).

1 поен

(5.5) Каков е романот *Пустина* според неговите жанровски одлики?

1 поен

6 Бројот на согласките во македонскиот стандарден јазик е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. 24.
- B. 25.
- B. 26.

1 поен

7 При изговорот на зборовите нож, ориз, дојдов се регистрира појавата на:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. едначење по звучност.
- B. обезвучување на крајот на зборот.
- B. редување (замена) на гласовите.

1 поен

8 Придавката убае претставува:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. односна (релативна) придавка.
- B. описна (квалитативна) придавка.
- B. бројна придавка.

1 поен

9 Минатото неопределено време се образува со помошниот глагол сум во сегашно време и со:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. глаголска придавка.
- B. глаголска л-форма.
- B. глаголска именка.

1 поен

10 Во реченицата Тупката е кул е употребена:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. дијалектна лексика.
- B. термилошка лексика.
- B. жаргонска лексика.

1 поен

<p>11 Кумановскиот говор спаѓа во: (заокружи ја буквата пред точниот одговор)</p> <p>A. западното македонско наречје. B. југоисточното македонско наречје. B. северното македонско наречје.</p>	<p>1 поен</p>
<p>12 Акцентот кај глаголскиот прилог во македонскиот стандарден јазик паѓа на: (заокружи ја буквата пред точниот одговор)</p> <p>A. последниот слог. B. вториот слог од крајот на зборот. B. третиот слог од крајот на зборот.</p>	<p>1 поен</p>
<p>13 Кои видови зборови се неменливи? (заокружи ја буквата пред точниот одговор)</p> <p>A. Заменки. B. Броеви. B. Честици.</p>	<p>1 поен</p>
<p>14 Глаголот употребен во реченицата <u>Им испеков пита на децата</u> е од: (заокружи ја буквата пред точниот одговор)</p> <p>A. а - глаголска група. B. е - глаголска група. B. и - глаголска група.</p>	<p>1 поен</p>
<p>15 Во именската група <u>таков човек</u> е употребена: (заокружи ја буквата пред точниот одговор)</p> <p>A. присвојна заменска придавка. B. количествена заменска придавка. B. квалитативна заменска придавка.</p>	<p>1 поен</p>

16 Заменката некој е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. лична замена.
- B. лично-предметна замена.
- B. показна замена.

1 поен

17 Глаголот употребен во реченицата Миле гради куќа е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. преоден глагол.
- B. непреоден глагол.
- B. повратен глагол.

1 поен

18 Независносложената реченица Промени го портирот или јави се е:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. составна.
- B. спротивна.
- B. разделна.

1 поен

ШИ ХУАНГ ТИ
(259-210 год. пр.н.е.)

Големиот кинески император Ши Хуанг Ти, кој владеел во периодот од 238 до 210 година пр.н.е. ја соединил Кина со моќта на оружјето и со вклучување на општите реформи. Тие се многу важни фактори за културното соединување што во Кина започнало тогаш и трае сè до денес.

Ши Хуанг Ти бил роден во 259 год. пр.н.е., а умрел во 210 год. пр.н.е. За да се сфати неговото значење треба да се запознаеме со тогашните историски услови. Тој се родил во последните години на владеењето на династијата Чоу, која на кинеската сцена се појавила околу 1100-тата година пр.н.е. Неколку века пред Ши Хуанг Ти, претставниците на оваа династија не владееле добро со земјата, а Кина била поделена на повеќе мали феудални држави. Владетелите на малите држави постојано биле во војна. Една од поголемите држави што учествувала во тие војни била Чин, која се наоѓала во западните делови од кинеските простори.

Владетелите на Чин како основа за политиката на својата држава ги прифатиле идеите на легалистичката филозофија во Кина. Кунг Фу Це (Конфучиј) сугерирал дека луѓето треба да се водат, пред сè, според примерот на добриот морал на владетелите; додека, пак, другите мислеле дека многумина од луѓето не се достоини за такво владеење, па затоа власта има потреба од строги закони кои треба да се спроведуваат доследно и непристрасно. Според нив, законите ги прогласува владетелот и само тој може да ги менува според својата волја, а со цел да се зајакне политиката на државата. Секако, поради таквите спроведувања на законот или, пак, поради поволната географска положба, а сигурно и поради способностите на самите владатели, Чин станала најсилната држава меѓу сите други кинески држави.

Ова се случувало тогаш кога се родил Ченг, идниот Ши Хуанг Ти. Тој седнал на престолот во 264 год. пр.н.е. Новиот монарх ги избрал новите воени водачи против другите феудални држави. Последната таква држава доживеала пораз во 221 год. пр.н.е. и Ченг се прогласил за ванг (крал) на цела Кина. Со цел да го истакне прекилот со минатото, тој се нарекол Ши Хуанг Ти, односно „прв император“.

.....

Негов наследник бил неговиот син Ер Ши Хуанг Ти. Тој не бил способен како својот татко, па, поради тоа набрзо избувнала востанија. Четири години подоцна тој бил убиен, неговиот двор бил запален и, така, династијата Чин се распаднала. Сепак, останало делото на Ши Хуанг Ти. Кинезите го поздравиле крајот на тиранијата, иако малкумина посакувале да се врати анархијата од минатото. Новата династија Хан ги продолжила главните определби на административниот систем одредени од Ши Хуанг.

(100 највлијателни луѓе во историјата)

(21.1) Соединувањето на Кина се случило со моќта на:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. народот.
- B. оружјето.
- B. традицијата.

1 поен

(21.2) За да се сфати значењето на Ши Хуанг Ти треба да се познаваат тогашните:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. историски услови.
- B. економски услови.
- B. социјални услови.

1 поен

(21.3) Кина била поделена во времето на:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. династијата на Ши Хуанг Ти.
- B. династијата Чоу.
- B. новата династија Хан.

1 поен

(21.4) Филозофијата на Конфучиј се потпира врз моралот:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. на добриот владетел.
- B. на мнозинството од луѓето.
- B. на малцинството од луѓето.

1 поен

(21.5) Кое било вистинското име на Ши Хуанг Ти?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Ченг.
- B. Ер Ши Хуанг Ти.
- B. Чоу.

1 поен

(21.6) Кое е значењето на името Ши Хуанг Ти?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Последен император.
- B. Крал на Кина.
- B. Прв император.

1 поен

(21.7) Како го доживеал кинескиот народ крајот на владеењето на императорот?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Како крај на демократијата.
- B. Како крај на тиранијата.
- B. Како крај на анархијата.

1 поен

(21.8) На која страна од кинеските простори се наоѓала државата Чин?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. На западната страна.
- B. На источната страна.
- B. На јужната страна.

1 поен

(21.9) Зошто владетелот ги прогласувал и ги менувал законите според својата желба?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. За да ја зајакне својата власт.
- B. За да ја зајакне економијата во државата.
- B. За да ја зајакне политиката на државата.

1 поен

(21.10) Династијата Чин се распаднала поради:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. социјалните немири.
- B. неспособноста на Ер Ши Хуанг Ти.
- B. поради лошата политика со соседните држави.

1 поен

ДОНАЛД ТРАМП: КАКО СЕ СТАНУВА БОГАТ?

Еден од најбогатите луѓе на Америка, наречен кралот на претприемачите, Доналд Трамп, искуствата од неговото успешно работење ги преточи во книга.

Во книгата под наслов „Како се станува богат“ која Доналд Трамп ја подготви за читателите на „Њујорк Пост“ наведени се следниве совети:

„**Облека.** Најпрво се истакнувајте себеси со тоа што купувајте евтина облека. Си размислувајте: ’Зошто да дадам илјада долари кога може да се купи облека и за 100 долари, кој ќе забележи?’ Сепак, годините кои доаѓаат ме научија дека ова е погрешно размислување. Сега купувам многу квалитетни чевли и иако ги носам со години тие никако не изгледаат дека се износени, додека, пак, евтино купените чевли за кратко време изгледаат како да се многу стари. Истото ова важи и за облеката. Никако немојте да заборавите дека начинот на облекување е најважниот фактор кој ќе не претстави и ќе каже кои сме ние без да кажеме ниту еден збор. Сепак, кога го правите ова не заборавате да бидете во согласност и со околината. Упадливиот начин на облекување можеби на Беверли Хилс може да предизвика внимание, но на Вол стрит (во берзанските средини) тоа може да изгледа многу безвредно и ниско.

Ако сакате да го преиспитате Вашиот соговорник кажете некој збор кој ќе го заинтригира или, пак, однесувајте се така. Јас понекогаш на некој состанок давам изненадувачки образложенија и, потоа, со внимание ги следам реакциите на луѓето кои се околу масата. Нивната реакција на моето образложение, всушност, ми го открива следното: дали се обидуваат да ми угодат, или дали имаат или, пак, немаат храброст да ги образложат своите ставови и видувања.

Бидете сам свој финансиски советник. Некои луѓе за раководење со сопствените финансии ангажираат финансиски советници. Јас сум видел многу финансиски советници кои биле причина за пропаѓање на многу луѓе. Откако извесно време ќе ги проследите и прочитате безбедните финансиски извори како што се ’Вол стрит’, ’Журнал’, ’Форбс’, ’Бизнис вик’ и ’Форчн’ може да бидете сам свој финансиски советник и да верувате во сопствениот суд.

Никому не верувајте: Ако некој сака да Ви наштети тогаш немојте да избегнувате каков било судир. Токму како што вели и Библијата барајте ’око за око, заб за заб’. Никому не верувајте. Не заборавате дека и Вашиот најблизок пријател би сакал да Ви ги земе парите или, пак, Вашата жена.

Начинот на кој ја чешлам мојата коса многу пати бил предмет на критики. Но, јас никогаш не реков дека мојата коса е мојата најсилна страна. Само можам да го кажам следното: ’Мојата коса е сто насто моја, не ставам перика’.

Колку што е можно повеќе избегнувајте го ракувањето. Медицински е докажано (и прифатено) дека микробите најчесто се пренесуваат преку ракувањето.

Верувајте во себе и во својата интуиција. За да покренете иницијатива мора да имате доверба во себе. Може да имате академско образование, но ако интуицијата не Ве насочува правилно, тогаш патот до врвот и останувањето на врвот ќе биде многу тешко. Сепак, интуицијата може да Ви предочи некои работи да не ги правите и да се чувате од некои луѓе.

Бидете оптимист, но истовремено бидете подготвен и на лоши сценарија. Мојата способност да предочам некои можни проблеми кои би можеле да се појават придонесе за многу работи. Ова, и во животот, а и на берзата е така. Успоните и падовите се неминовни. Најважно е да знаеме да се справиме со нив.

Обрнете внимание на разликоста.

Пред да се земете со идната сопруга/сопруг - потпишете договор. Јас така направив. Ако не го направев тоа, со разводот од Ивана (поранешната сопруга) можев да загубам многу. При носењето на адвокатите на Ивана до судот моравме да ангажираме автобус. Не заборавате дека здравиот разум секогаш треба да преовладува.“

(www.kiselbasari.com)

(22.1) Какво било размислувањето на Доналд Трамп во почетокот во однос на евтиното облекување?

1 поен

1	2
---	---

(22.2) Според Д. Трамп, кој е најважниот фактор при претставувањето на еден човек?

1 поен

1	2
---	---

(22.3) Што открива Д. Трамп со изненадувачките образложенија кои ги дава на состаноците со своите соработници?

1 поен

1	2
---	---

(22.4) Според Д. Трамп, што прават некои луѓе со цел да го организираат раководењето со сопствените финансии?

1 поен

1	2
---	---

(22.5) Какво е убедувањето на Д. Трамп за однесувањето на најблискиот пријател?

1 поен

1	2
---	---

(22.6) Каков е ставот на Д. Трамп за ракувањето?

1 поен

1	2
---	---

(22.7) Што мора да имате, според советите на Д. Трамп, за да покренете иницијатива?

1 поен

1	2
---	---

(22.8) Што е важно да знаеме во однос на успехите и падовите?

1 поен

1	2
---	---

(22.9) Што е потребно, според Д. Трамп, да се направи пред да се склучи брак?

1 поен

1	2
---	---

(22.10) Каков став има Д. Трамп во однос на „здравиот разум“?

1 поен

1	2
---	---

ДАЛИ КЛАСИЦИТЕ СЕ НЕДОПИРЛИВИ?

Класичната литература е исполнета со примери на дела на писатели за кои сме помислувале дека се недопирливи. Додека ние „смртните читатели“ избегнуваме дури и да ги „пецнеме“ бесмртните класици, може да кажеме дека голем број писатели воопшто не се двоумат да го направат тоа.

Еве некои примери на „усно пресметување“ меѓу писателите кои ги напишале најголемите класични дела, од Џејн Остин до Хемингвеј, од Достоевски па сè до В. Набоков.

На челото на некои класици е запишано „Слободна стрелба“. Овие класици иако се цел на „баталјонски“ напади тие, сепак, ниту милиметар не се помрднуваат од своите места на полиците. Нивната неоспорена кралица е Џејн Остин. Шарлота Бронте, пак, која се соочувала со проблеми како жена писател, исто така, раскажувајќи за животот на женскиот род од средната класа, иако со приказ кој е својствен само за кинескиот минијатурен реализам, тврди дека Џ. Остин, сепак, останува „површна“... „Нејзината работа се сведува повеќе на човековите очи, уста, раце, нозе отколку на човековото срце...“ „Џејн Остин е умна, вистинска дама, но како жена таа, сепак, има многу недостатоци и е многу нечувствителна.“ Критикувајќи една своја пријателка која за Џ. Остин кажала дека е голем писател, Бронте ги додала и следните зборови: „Оној кој не поседува поетичност во себе, дали може да биде голем уметник?“

Набоков е најстрогиот професор и критичар кој некогаш постоел во историјата на литературата. Писателите како што се Остин, Дикенс и Достоевски имаат постигнато голем успех во добивањето лоши оценки од него. На пример, во овој контекст, Хемингвеј нема среќа. За него Набоков рекол: „Хемингвеј го читав во моите четириесетти години, се работеше за нешта како камбани, топови и бикови, воопшто не го заскав“.

На В. Набоков, исто така, не му се допаднале ниту Томас Ман, В. Фокнер, Џ. Конрад, А. Ками и Ж. П. Сартр, а ниту Балзак не можел да се спаси од неговата остра критика.

Еден друг писател кој исто така многу тешко се восхитувал бил Хенри Џејмс. Неговите критики повеќе се јавувале како омаловажување. Го критикувал и се жалел дека Ч. Дикенс, речиси, го поседува читателот и ладнокрвно му оневозможува да го вреднува неговото дело. За В. Такери велел: „Кутриот драг старец“. Томас Харди го нарекувал „малиот добар Томас Харди“.

Писателот кој бил претеран љубител на вакви етикети и кој во текот на една година прифаќал 140 покани за вечера, само заради тоа што Флобер го примал како гостин во неговата утринска облека, го обезвреднувал и него, па велел дека романите напишани во ваква облека се знае каква вредност имаат! Но, за идниот писател на „Мадам Бовари“ кој во определените мигови на создавање на ова дело бил облечен во убав костум, ќе рече дека е изнедаувачки добар писател.

Вилијам Фокнер поаѓајќи од начелото „око за око,“ со своето оружје спротивно од она на Хенри Џејмс велел: „Хенри Џејмс е најнежната стара дама која ја имам запознаено“.

Според Оскар Вајлд, пак, „Хенри Џејмс ги пишува своите романи како да создава болка и како да се морално четиво“.

Вирџинија Вулф била уште поостра: „Поаѓајќи од неговата решеност да избира, на крајот од скалата, дојдов до заклучок дека е Американец. Ова е така поради тоа што при изборот на нештата изразува блага тврдоглавост“.

Иго го дефинирал светот на творење и пронаоѓање, но сега да поминеме на плотуните фрлени врз Фокнер. Додека Норман Мајлер го опишувал Фокнер со следните зборови: „Фокнер е единствениот американски писател кој може да каже толку многу глупости на едно место“, неговиот сограѓанин Труман Капот, пак, ставајќи го на пониско ниво, го кажал следново: „Фокнер го познавам многу добро. Тој ми беше пријател. Се разбира за да се биде негов пријател треба да бидете едно четиринаесетгодишно неискусно момче“. Искажувајќи ги овие тешки зборови, Капот, веројатно, ја вади својата нервоза од следните зборови кои му ги има упатено Џон Фаулс: „Ние, наивните Европјани мислејќи дека Капот е вистински писател. Сигурен сум дека Американците не гледаат така на него“.

Ниту еден писател нема таква привилегија да биде заштитен од друг писател. Флобер за големиот Дикенс го кажал следното: „Колку малку уметничка љубов има во него..! Ниту еднаш не говори за уметноста! (...) Тој е неписмен во буквална смисла на зборот... Исклучителен човек, но од втора класа”.

Томас Карлајл велејќи дека „Виктор Иго е една глорифицирана лага”, сосема ни го руши сфаќањето за него. Евелин Вог, пак, не осврнувајќи се на напишаното, се осврнува на здравјето на духот и вели: „Прв пат го прочитав Пруст. Она што го напишал е многу лошо. Мислам дека има болен ум”. Гор Видал за Солжењицин вели дека е „навистина глупав и лош романсиер”.

Исак Башевич Сингер е малку потолерантен на оваа тема и вели: „Го сакам Кафка. Но, во сто години еден е доволен”.

(<http://kitapzamani.zaman.com.tr>)

(23.1) Каков е ставот на голем број читатели кон „бесмртните“ класици на литературата?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Избегнуваат да ги критикуваат.
- B. Воопшто не се двоумат да ги критикуваат.
- B. Немаат смелост да ги критикуваат.

1 поен

(23.2) Поетичноста е услов да се биде голем уметник според:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Шарлота Бронте.
- B. Џејн Остин.
- B. Вирџинија Вулф.

1 поен

(23.3) Набоков го читал Хемингвеј:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. во своите триесетти години.
- B. во своите четириесетти години.
- B. во своите педесетти години.

1 поен

(23.4) Критиките на Хенри Џејмс се:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. остри.
- B. пофални.
- B. омаловажувачки.

1 поен

(23.5) Хенри Џејмс за Ч. Дикенс мисли дека:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. го поседува читателот.
- B. е изненадувачки добар писател.
- B. е „кутар, драг старец“.

1 поен

(23.6) Вилијам Фокнер поаѓа од начелото:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. „лошо за добро“.
- B. „добро за лошо“.
- B. „око за око“.

1 поен

(23.7) Според острата критика на Вирџинија Вулф, Хенри Џејмс изразува:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. огорченост.
- B. тврдоглавост.
- B. упорност.

1 поен

(23.8) „Наивните Европјани“ за Труман Капот мислат дека:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. „е вистински писател“.
- B. „кажува многу глупости на едно место“.
- B. „личи на едно четиринаесетгодишно неискусно момче“.

1 поен

(23.9) Според Г. Флобер, кој не говори за уметноста?

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. Виктор Иго.
- B. Евелин Вог.
- B. Чарлс Дикенс.

1 поен

(23.10) Според определени критики, М. Пруст:

(заокружи ја буквата пред точниот одговор)

- A. „е неписмен“.
- B. „има болен ум“.
- B. „е човек од втора класа“.

1 поен

ПРАЗНА СТРАНИЦА

ПРАЗНА СТРАНИЦА